

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีเด่น อำเภอห้วยน้ำใหญ่
จังหวัดมุกดาหาร

๑. ประวัติและความเป็นมา

๑.๑ ประวัติของเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ-สกุล นายจิตตา อนันต์

อาชีพ เกษตรกรรม

อายุ ๕๖ ปี

วัน เดือน ปีเกิด ๑๘ มิถุนายน ๒๕๐๙

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑/๓ บ้านโคกสวาท หมู่ที่ ๙ ตำบลปงขาม อำเภอห้วยน้ำใหญ่

จังหวัดมุกดาหาร โทรศัพท์ ๐๖๔-๓๐๘-๙๖๕๙

สถานภาพ สมรสกับนางวรรณเพ็ญ อนันต์ อายุ ๔๘ ปี

๑.๒ ประวัติ ศพก.

เนื่องจาก นโยบาย คสช. ในปี ๒๕๕๘ ให้ทุกอำเภอมียุทธศาสตร์ด้านการเกษตรในพื้นที่ โดยเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่ เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร โดยสินค้าต้องสอดคล้องกับสินค้าหลักของชุมชน อำเภอห้วยน้ำใหญ่จึงได้วิเคราะห์และคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบตามเงื่อนไขดังกล่าว พบว่า นายจิตตา อนันต์ เป็นเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในเรื่องของสินค้าหลักของอำเภอห้วยน้ำใหญ่คือ ข้าว เนื่องจากมีความรู้และประสบความสำเร็จในการลดต้นทุนการผลิตข้าว จากเดิมต้นทุนในการทำนาแบบใช้คนดำนาของเกษตรกรอำเภอห้วยน้ำใหญ่คิดเป็นเงิน ประมาณ ๔,๐๖๐ บาท/ไร่ แต่นายจิตตา อนันต์ ลดต้นทุนโดยการเพาะกล้าในถาดและทำนาโยน ต้นทุนอยู่ที่ ๒,๘๗๐ บาท/ไร่ ลดลง ๑,๑๙๐ บาท/ไร่

๑.๓ สถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันของเกษตรกรในตำบลปงขาม มีการทำนาด้วยต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทำให้ประสบปัญหาทำนาไม่คุ้มค่ากับการลงทุน โดยเกิดจากสาเหตุสำคัญ ได้แก่การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ไม่ได้มาตรฐาน คุณภาพ ไม่ดี, การใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าวอย่างฟุ่มเฟือย ไม่เหมาะสม ไม่ถูกชนิด ไม่ถูกวิธี ไม่ถูกเวลา และที่สำคัญเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ เทคนิควิธีปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การผลิตข้าวเขียวระยะน้ำนมเพื่อเพิ่มมูลค่า

๒. การจัดการด้านดินและปุ๋ย (ปุ๋ยอินทรีย์) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การใช้น้ำหมักชีวภาพ

๓. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

ฐานเรียนรู้

ฐานการเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว การเลือกเทคโนโลยีการผลิตข้าว ในการลดต้นทุนการผลิต โดยเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ ได้แก่ การทำนาโยนแบบ เพาะกล้าถาด และนาหว่าน

ฐานการเรียนรู้ : ๒. การจัดการดินและปุ๋ย การใส่ปุ๋ยในนาข้าวจะต้องใส่ทั้งปุ๋ยอินทรีย์ และเคมีร่วมกัน การใส่ปุ๋ยเคมีนั้นจะต้องใส่ให้ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา และถูกวิธี โดยการใช้ เทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใส่ปุ๋ยข้าวครั้งที่ ๒ หรือการใส่ปุ๋ยแต่งหน้า ในฤดูข้าวนาปี

ฐานการเรียนรู้ : ๓. การผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย ได้แก่การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกัน กำจัดโรคข้าว ได้แก่ การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาแทนการใช้สารเคมีป้องกันกำจัด โรคไหม้ข้าว

ฐานการเรียนรู้ : ๔. การแปรรูปข้าวและการเชื่อมโยงตลาด เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า

๒.ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.

ประสบความสำเร็จด้านใดบ้าง

ศพก.อำเภอห้วยน้ำใหญ่ เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อถ่ายทอดความรู้ และให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร โดยมีสินค้าหลัก คือ ข้าว มีเกษตรกรเข้ามา ศึกษาเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติตามคือด้านการลดต้นทุนการผลิตจากการทำนาแบบนาดำ ปรับเปลี่ยนเป็นการเพาะกล้าในถาด และทำนาโยน การเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว โดยปรับเปลี่ยน มาทำข้าวเขียวระยะน้ำนมทำให้ผลผลิตมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

การบริหารจัดการ ศพก. อย่างไร

๑. จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.ระดับอำเภอ ทุก ๓ เดือน เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาการดำเนินงานและรายงานผลการดำเนินงาน

๒. พัฒนาฐานเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้

๓. จัดให้มีป้ายแสดงองค์ความรู้สำหรับผู้เข้ามาเรียนรู้

๓. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน

นายจิตตา อนันต์ เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก.อำเภอห้วยน้ำใหญ่ เป็นคนหัวไวใจสู้ พร้อมสำหรับการเรียนรู้อยู่เสมอ และหมั่นศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา ทั้งศึกษาด้วยตนเอง โดยการลองผิดลองถูก อ่านหนังสือ ศึกษาจากออนไลน์ และสอบถามผู้รู้ อีกทั้งยังมีจิตอาสา สละเวลาเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น

๔. แผนการพัฒนา ศพก. ในอนาคต

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบ ONE STOP คือมีแหล่งเรียนรู้และบริการ ด้านการเกษตรครบทุกด้าน เช่น ด้านดินและปุ๋ย ด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ เป็นต้น

๒. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีเส้นทางและผลิตภัณฑ์ทางด้านเกษตร จัดจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว

๓. เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ โดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาใช้สถานที่ เพื่ออบรมและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร

